

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

FORORDNINGER

RÅDETS FORORDNING (EU) 2023/706

af 30. marts 2023

om ændring af forordning (EU) 2022/1369 for så vidt angår forlængelse af efterspørgselsreduktionsperioden for foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og styrkelse af rapporteringen og overvågningen af deres gennemførelse

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 122, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets forordning (EU) 2022/1369⁽¹⁾ har til formål frivilligt og om nødvendigt obligatorisk at reducere Unionens efterspørgsel efter gas, lette opfyldningen af gaslagerfaciliteter og sikre et bedre beredskab mod yderligere forsyningsafbrydelser. Forordning (EU) 2022/1369 blev vedtaget på grundlag af artikel 122, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«) i lyset af den overhængende gasforsyningskrise forårsaget af Ruslands uprovokerede og uberettigede invasion af Ukraine i februar 2022 og behovet for, at Unionen reagerede med midlertidige foranstaltninger i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne.
- (2) I henhold til forordning (EU) 2022/1369 skulle medlemsstaterne gøre deres yderste for at reducere deres gasforbrug med 15 % i perioden fra den 1. august 2022 til den 31. marts 2023. Hvis foranstaltningerne til frivillig reduktion af efterspørgslen viste sig at være utilstrækkelige til at imødegå risikoen for en alvorlig forsyningsknaphed, kunne Rådet på forslag fra Kommissionen erklære en EU-alarmsituation, hvilket ville udløse en forpligtelse til obligatorisk reduktion af efterspørgslen. I de seneste måneder har medlemsstaterne arbejdet omhyggeligt og vedtaget foranstaltninger med det formål at reducere deres respektive efterspørgsel efter gas med 15 % i en ånd af solidaritet. Dette har allerede ført til effektive reduktioner af efterspørgslen efter gas i hele Unionen på mere end 15 % fra august 2022 til januar 2023.
- (3) Der er dog fortsat alvorlige udfordringer med hensyn til energiforsynings sikkerheden. Den globale situation på gasmarkedet er ikke blevet bedre siden februar 2022, og Unionen er fortsat afhængig af visse mængder russisk gas for at imødekomme den samlede efterspørgsel efter gas på trods af den reduktion af efterspørgslen, der er opnået ved forordning (EU) 2022/1369. Takket være effektive foranstaltninger vedrørende genfyldning af lagre og reduktion af efterspørgslen har det i det seneste år ikke været nødvendigt at sætte begrænsninger for EU-borgernes energiforbrug. 11 medlemsstater har imidlertid alligevel erklæret et tidligt varslingsniveau og én medlemsstat et alarmniveau i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938⁽²⁾. Da gaspriserne stadig er usædvanligt høje, og da forsynings situationen på verdensplan ikke er blevet bedre siden august 2022, hvor forordning (EU) 2022/1369 blev vedtaget, er der derfor et akut behov for at forlænge de foranstaltninger, der har bidraget til at dæmme op for krisen, navnlig gennem en fortsat reduktion af efterspørgslen. Hvis foranstalt-

⁽¹⁾ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsynings sikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010 (EUT L 280 af 28.10.2017, s. 1).

ningerne til reduktion af efterspørgslen ophører, vil det ændre den stabile men skrøbelige situation, som Unionen har opnået hidtil, og underminere dens modstandsdygtighed i forhold til at håndtere sandsynlige fremtidige udviklinger såsom en fuldstændig indstilling af importen fra Rusland. Det er derfor meget vigtigt fortsat at forhindre, at Unionen udsættes for gasmangel og stor prisvolatilitet.

- (4) På grund af det betydelige fald i importen af russisk rørledningsgas i det seneste år er Unionens kapacitet med hensyn til at genfylde lagrene i øjeblikket betydeligt reduceret, herunder til sammenligning med situationen i sommeren 2022. Selv om energikrisen begyndte i 2022, kunne Unionen importere ca. 60 mia. m³ gas fra Rusland til fyldning af gaslagerfaciliteterne i 2022, herunder via Nord Stream 1-rørledningen. I løbet af sommeren 2022 afbrød Rusland imidlertid for i sidste ende helt at indstille gasforsyningerne via denne rørledning, som i september 2022 blev beskadiget af sabotage i en sådan grad, at det i øjeblikket ikke er muligt at transportere gas via rørledningen og heller ikke vil være det inden for en overskuelig fremtid. I betragtning af det nuværende importniveau for rørledningsgas vil Unionen kun modtage højst 20 mia. m³ import fra russiske rørledninger, hvis denne upålidelige import da ikke helt afbrydes. Der er derfor en alvorlig risiko for, at der vil opstå gasmangel i Unionen i vinteren 2023-2024.
- (5) Disse alvorlige vanskeligheder forværres af en række yderligere risici og nye forhold, bl.a. et opsving i den asiatiske efterspørgsel efter flydende naturgas (LNG), som reducerer den mængde gas, der er til rådighed på det globale gasmarked, vejrforhold, som på det seneste er blevet forværret yderligere og dermed påvirker vandkraftlagringen og atomkraftproduktionen på grund af lave vandstande, nye tekniske udviklinger, der øger usikkerhedsniveauet med hensyn til tilgængeligheden af den eksisterende atomkraftproduktion og kræver en større anvendelse af gasfyret elproduktion, og yderligere mulige afbrydelser af gasforsyningen, herunder en fuldstændig indstilling af gasimporten fra Rusland.
- (6) Disse vedvarende og nye, alvorlige vanskeligheder påvirker Unionens evne til at imødekomme efterspørgsel efter gas, navnlig en rettidig og effektiv fyldning af de underjordiske lagerfaciliteter til vinteren 2023-2024, og balancen mellem udbud og efterspørgsel i løbet af vinteren 2023-2024.
- (7) I overensstemmelse med forordning (EU) 2022/1369 har Kommissionen foretaget en evaluering af nævnte forordning, og resultaterne heraf blev sammenfattet i en rapport, som Kommissionen har forelagt Rådet. I rapporten analyseres forskellige scenarier med og uden en forlængelse af indsatsen for at reducere efterspørgslen i henhold til forordning (EU) 2022/1369, herunder en forlængelse på syv måneder fra april til oktober 2023, en forlængelse på otte måneder fra august 2023 til marts 2024 og en forlængelse på ét år fra april 2023 til marts 2024. I rapporten konkluderes det, at lagerniveauerne ved udgangen af oktober 2023 kun vil nå op på 69 mia. m³ uden en fortsat reduktion af efterspørgslen, hvilket er betydeligt under målet på 90 % (89,4 mia. m³) for den 1. november som fastsat i forordning (EU) 2017/1938, og at lagerniveauerne vil være helt udtømte i februar 2024.
- (8) Med hensyn til de forskellige scenarier, der vurderes i rapporten, vil lagerfaciliteterne med en forlængelse på syv måneder fra april til oktober 2023 være tilstrækkeligt fyldt ved udgangen af sommeren 2023 (95 mia. m³ ved udgangen af oktober 2023, hvorved målet på 90 % nås). Da efterspørgslen efter gas selv i normale vintre er dobbelt så høj som om sommeren, vil lagerfaciliteterne imidlertid være næsten udtømte ved udgangen af vinteren 2023-2024 (9 mia. m³ ved udgangen af marts 2024). Dette medfører yderst alvorlige forsyningssikkerhedsmæssige problemer og gør det meget vanskeligt at fylde lagerfaciliteterne tilstrækkeligt til den efterfølgende vinter. Med en forlængelse på otte måneder fra august 2023 til marts 2024 vil lagerfaciliteterne blive fyldt for langsomt og kun nå op på 80 mia. m³ ved udgangen af oktober 2023, hvilket er betydeligt under målet, og lagerniveauerne vil falde til under 30 % ved udgangen af vinteren 2023-2024 (under 28 mia. m³), hvilket vil skabe alvorlige forsyningssikkerhedsmæssige problemer og gøre det vanskeligt at fylde lagerfaciliteterne tilstrækkeligt til den efterfølgende vinter. Kun med en forlængelse på ét år med en fortsat reduktion af efterspørgslen på 15 % fra april 2023 til marts 2024 vil lagerniveauerne kunne opfylde oplagringsmålet på 90 % for den 1. november og nå op på 89,4 mia. m³ senest den 1. november 2023, og medlemsstaterne vil være på rette spor med henblik på en sikker gasforsyning til vinteren 2023-2024 med 43 mia. m³ oplagret på EU-plan ved udgangen af marts 2024.

- (9) På baggrund af disse scenarier konkluderes det i rapporten, at en fortsat reduktion af efterspørgslen på 15 % over en periode på 12 måneder indtil udgangen af marts 2024 er nødvendig for at sikre, at medlemsstaterne kan opfylde det oplagringsmål på 90 %, der er fastsat i forordning (EU) 2017/1938, hvilket er bydende nødvendigt for gasforsynings-sikkerheden, og for at forhindre en forsyningmangel i løbet af vinteren 2023-2024.
- (10) Selv om medlemsstaterne kan beslutte, hvilke foranstaltninger der er mest hensigtsmæssige for at nå oplagringsmålene, kan de ikke nås uden foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen. Det konkluderes i rapporten, at der er utilstrækkelige mængder gas på markedet til, at denne forpligtelse vil kunne opfyldes i alle medlemsstater. Dette betyder, at det ikke er alle medlemsstater, der vil være fysisk i stand til at fylde lagerfaciliteterne op til passende niveauer, hvilket vil medføre alvorlige problemer med hensyn til gasforsynings-sikkerheden i slutningen af vinteren 2023-2024.
- (11) Det fremgår også af rapporten, at der i perioden fra den 1. april 2023 til den 31. marts 2024 kræves en reduktion af gasforbruget, som står i et rimeligt forhold til den reduktion, der er fastsat i forordning (EU) 2022/1369. Den forlængede reduktion, der er behov for, vil svare til en reduktion på 15 % i perioden fra den 1. april 2023 til den 31. marts 2024 sammenlignet med en referenceperiode fra den 1. april 2017 til den 31. marts 2022. Forlængelsen af foranstaltningerne til reduktion af efterspørgslen og forlængelsen af reduktionsperioden vil også give markedet fleksibilitet til at inddæmme volatiliteten i gaspriserne og forhindre prisstigninger såsom dem i 2022.
- (12) I betragtning af den nuværende stramme balance mellem udbud og efterspørgsel kan selv en moderat afbrydelse af gasforsyningen have dramatiske konsekvenser for gasmarkedet og påføre økonomien og EU-borgerne alvorlig og varig skade. Gasoplagringsforpligtelsen finder anvendelse, medmindre der erklæres en nødsituation på regionalt niveau eller EU-niveau i overensstemmelse med forordning (EU) 2017/1938. Hvis ikke den frivillige koordinerede reduktion af efterspørgslen fortsætter, vil en pludselig afbrydelse på 10 % af importen af rørledningsgas til Unionen derfor enten medføre, at medlemsstaterne skal pålægges drastiske isolerede foranstaltninger for at opfylde deres oplagringsforpligtelser, eller at der erklæres en nødsituation på regionalt niveau eller EU-niveau. En sådan forlænget koordineret reduktion af efterspørgslen i alle medlemsstater i en ånd af solidaritet er vigtig for at genfylde lagerkapaciteten på en effektiv måde og med minimale markedsforstyrrelser, hvilket stadig er afgørende for gasforsynings-sikkerheden forud for vinteren 2023-2024.
- (13) Forlængelsen af forordning (EU) 2022/1369 udgør en nødforanstaltning som reaktion på vedvarende og nye, alvorlige vanskeligheder i energiforsyningen, som indebærer en risiko for en nært forestående krise og kræver, at perioden for reduktion af efterspørgslen efter gas tilpasses både for at forlænge den frivillige reduktion af efterspørgslen efter gas og for at sikre muligheden for at kunne erklære en EU-alarmsituation og udløse en obligatorisk reduktion af efterspørgslen efter gas efter marts 2023.
- (14) I den aktuelle krisesituation er hele Unionen udsat for risici for energimangel og høje energipriser. Da Unionen er et indre marked, vil gasmangel i én medlemsstat have alvorlige konsekvenser i alle andre medlemsstater i form af fysisk forsyningsknaphed på gas, prisvolatilitet eller afbrydelser i industrikæder som følge af mulige begrænsninger for specifikke industrier i en medlemsstat. Desuden kan alle medlemsstater bidrage i en ånd af solidaritet til fortsat at mindske risikoen for energimangel og inddæmme volatiliteten i gaspriserne ved at reducere deres efterspørgsel. Den positive virkning af en sådan ånd af solidaritet er blevet øget betydeligt i løbet af det seneste år med udviklingen af ny sammenkoblingskapacitet mod øst og yderligere LNG-importkapacitet, som enten fysisk eller virtuelt forbinder medlemsstaterne bedre med LNG-genforgasningsfaciliteter. Derfor vil en fortsat koordineret indsats gennem foranstaltninger, der træffes på EU-plan for at reducere efterspørgslen, være til gavn for alle medlemsstater ved at mindske risikoen for en mere betydelig indvirkning på deres økonomier.
- (15) Det haster med at handle, da sæsonen for at fylde gaslagerfaciliteterne starter i april. I betragtning af de vedvarende og nye, alvorlige vanskeligheder, der er beskrevet ovenfor, vil det have umiddelbare konsekvenser for muligheden for at fylde gaslagerfaciliteterne, for markedsforhold, der påvirker forsynings-sikkerheden og for prisvolatilitet, hvis den koordinerede reduktion af efterspørgslen ikke forlænges i tide inden fyldningen af gaslagerfaciliteterne.

- (16) I henhold til artikel 122, stk. 1, i TEUF kan Rådet på forslag af Kommissionen og i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne vedtage foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, navnlig hvis der opstår alvorlige forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter, især på energiområdet. I lyset af ovenstående betragtninger udgør den nuværende krise i forsyningen af gas, som er et energiprodukt, en sådan situation. Derfor er det nødvendigt midlertidigt at forlænge og målrettet at ændre forordning (EU) 2022/1369, for at reagere på den nuværende situation i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne. Det er derfor berettiget, at artikel 122, stk. 1, i TEUF er retsgrundlaget for nærværende forordning.
- (17) De bestemmelser i forordning (EU) 2022/1369, hvori der anerkendes særlige nationale omstændigheder i tilfælde af en obligatorisk reduktion af efterspørgslen, der udløses af en EU-alarmsituation, finder fortsat anvendelse. Medlemsstaterne er stadig i stand til midlertidigt at begrænse den obligatoriske reduktion af efterspørgslen, hvis en medlemsstat står over for en elkrise som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 ⁽³⁾. Et sådant scenarie kan omfatte en begrænsning, der står i forhold til en betydelig øget anvendelse af gas til elproduktion, som er nødvendig for at eksportere betydelig mere elektricitet til en nabomedlemsstat på grund af ekstraordinære omstændigheder såsom lille vand- eller atomkrafttilgængelighed i den pågældende medlemsstat eller i den nabomedlemsstat, hvortil der eksporteres betydelig mere elektricitet. Denne begrænsning bør ikke overstige den gasmængde, der svarer til førnævnte yderligere eksport. Medlemsstaterne bør tage højde for denne begrænsning, når de rapporterer om opdelingen af gasforbruget pr. sektor.
- (18) Medlemsstater, der indfører betydelige dekarboniseringsforanstaltninger ved at skifte fra kul til gas inden for fjernvarme, bør kunne trække disse gasmængder fra deres forpligtelse til at reducere efterspørgslen, forudsat at disse gasmængder direkte kan tilskrives skiftet fra kul til gas.
- (19) Medlemsstaterne bør mindst hver anden måned og senest den 15. i den følgende måned via Eurostat aflægge rapport til Kommissionen om deres gasforbrug. For at kunne fremlægge ajourførte tal tilskyndes medlemsstaterne til at indberette deres gasforbrug med henblik på vurdering af den opnåede reduktion af efterspørgslen hver måned. Hvis der er erklæret en EU-alarmsituation, bør oplysningerne indgives månedligt. For at målrette foranstaltningerne til reduktion af efterspørgslen bedre og forbedre overvågningen af gasforbruget tilskyndes medlemsstaterne til i deres rapportering at medtage en opdeling af gasforbruget pr. sektor, herunder gasinput til el- og varmeproduktion, gasforbrug i industrien og gasforbrug i husholdninger og servicesektoren i overensstemmelse med definitionerne og de statistiske konventioner i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 ⁽⁴⁾.
- (20) I overensstemmelse med forordning (EU) 2022/1369 skal Kommissionen foretage en evaluering og kan foreslå at forlænge nærværende forordnings anvendelsesperiode på grundlag af resultaterne heraf. I betragtning af den yderligere forlængelse af anvendelsesperioden for forordning (EU) 2022/1369 bør en ny evalueringsdato fastsættes til den 1. marts 2024.
- (21) De forlængede og ændrede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen bør være midlertidige og bør gælde indtil udgangen af vinteren 2023-2024. På grundlag af den nye evaluering, der skal foretages senest den 1. marts 2024, bør Kommissionen kunne foreslå at forlænge deres anvendelsesperiode, hvis det er relevant.
- (22) Denne forordning bør træde i kraft den 1. april 2023 for at sikre en fortsat efterspørgselsreduktion på 15 % over en periode på 12 måneder fra den 1. april 2023 til den 31. marts 2024 og for at give de økonomiske aktører, medlemsstaterne og Kommissionen mulighed for at træffe de nødvendige foranstaltninger for at nå dette mål.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 af 5. juni 2019 om risikoberedskab i elsektoren og om ophævelse af direktiv 2005/89/EF (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 1).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1).

- (23) Målet for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (24) Forordning (EU) 2022/1369 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Ændringer af forordning (EU) 2022/1369

I forordning (EU) 2022/1369 foretages følgende ændringer:

1) Artikel 2, nr. 5) og 6), affattes således:

»5) »referencegasforbrug«: en medlemsstats gennemsnitlige gasforbrugsmængde i referenceperioden; for medlemsstater, hvor gasforbruget steg med mindst 8 % i perioden fra den 1. april 2021 til den 31. marts 2022 i forhold til det gennemsnitlige gasforbrug i referenceperioden, forstås ved »referencegasforbrug« kun gasforbrugsmængden i perioden fra den 1. april 2021 til den 31. marts 2022

6) »referenceperiode«: perioden fra den 1. april 2017 til den 31. marts 2022«.

2) Artikel 3 affattes således:

»Artikel 3

Frivillig reduktion af efterspørgslen

Medlemsstaterne skal gøre deres yderste for at reducere deres gasforbrug i perioden fra den 1. april 2023 til den 31. marts 2024 med mindst 15 % sammenlignet med deres gennemsnitlige gasforbrug i perioden fra den 1. april 2017 til den 31. marts 2022 (»frivillig reduktion af efterspørgslen«). Artikel 6, 7 og 8 finder anvendelse på disse foranstaltninger til frivillig reduktion af efterspørgslen.«

3) Artikel 5, stk. 2, affattes således:

»2. Med henblik på obligatorisk reduktion af efterspørgslen, så længe der er erklæret en EU-alarmsituation, skal gasforbruget i hver medlemsstat fra den 1. april 2023 til den 31. marts 2024 (»reduktionsperioden«) være 15 % mindre end dens referencegasforbrug. Eventuelle reduktioner af efterspørgslen, som medlemsstaterne har opnået i perioden forud for erklæringen af EU-alarmsituationen, skal tages i betragtning ved beregningen af den obligatoriske reduktion af efterspørgslen.«

4) I artikel 5 tilføjes følgende stykke:

»6a. En medlemsstat kan justere det referencegasforbrug, der anvendes til at beregne målet for den obligatoriske reduktion af efterspørgslen i henhold til stk. 2, med mængden af øget gasforbrug som følge af skiftet fra kul til gas, der anvendes til fjernvarme, hvis denne forøgelse er på mindst 8 % i perioden fra den 1. august 2023 til den 31. marts 2024 i forhold til det gennemsnitlige gasforbrug i referenceperioden, og i det omfang denne forøgelse direkte kan tilskrives skiftet.«

5) Artikel 8, stk. 1, affattes således:

»1. Hver medlemsstats kompetente myndighed overvåger gennemførelsen af foranstaltningerne til reduktion af efterspørgslen på dens område. Medlemsstaterne aflægger mindst hver anden måned og senest den 15. i den følgende måned rapport til Kommissionen om deres gasforbrug (i terajoule, TJ). Hvis der er erklæret en EU-alarmsituation i henhold til artikel 4, stk. 1, foretages rapporteringen månedligt.

Medlemsstaterne kan i deres rapport medtage en opdeling af gasforbruget pr. sektor, herunder gasforbruget for følgende sektorer:

- a) gasinput til el- og varmeproduktion
- b) gasforbrug i industrien
- c) gasforbrug i husholdninger og servicesektoren.

Med henblik på dette stykke finder definitionerne og de statistiske konventioner i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 (*) anvendelse.

Gaskoordinationsgruppen bistår Kommissionen med overvågning af den frivillige og den obligatoriske reduktion af efterspørgslen.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1).«

- 6) I artikel 9 ændres datoen »1. maj 2023« til »1. marts 2024«.
- 7) I artikel 10 affattes stk. 2 således:
»Den finder anvendelse indtil den 31. marts 2024.«

Artikel 2

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft den 1. april 2023.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. marts 2023.

På Rådets vegne
J. ROSWALL
Formand